

Vurderingsveiledning

2012

FIN0012 Finsk som andrespråk 10. trinn
FIN1008 Finsk som andrespråk Vg3
Til sentralt gitt skriftlig eksamen

FIN0012 og FIN1008 Finsk som andrespråk

Vurderingsveiledning til sentralt gitt skriftlig eksamen 2012

Dette er en felles vurderingsveiledning for sentralt gitt skriftlig eksamen i finsk som andrespråk. Veiledningen gjelder for 10. trinn og for Vg3 og for begge språkene: finsk og kvensk.

Denne vurderingsveiledningen gir informasjon om hvordan sentralt gitt eksamen er organisert, og hva sensorene skal legge vekt på når de vurderer besvarelsene. Både elever, lærere og foresatte skal ha kjennskap til hva som vektlegges til sentralt gitt eksamen og hva som kjennetegner kompetanse på ulike nivåer. Sensorene skal bruke vurderingsveiledningen som en felles referanseramme i sitt arbeid.

Vurderingsveiledningen skal være kjent for alle parter i god tid før eksamen.

Fra formålet med faget:

«Finsk og kvensk språk har en lang tradisjon i Nord-Norge og de er et viktig kommunikasjonsmiddel i samhandling over landegrensene i nord. Å lære språk betyr å tilegne seg ordforråd og ferdigheter til å bruke språket i ulike sammenhenger. I tillegg skal faget bidra til en dypere forståelse av egen identitet og kultur i en flerkulturell region».

1. Organisering av sentralt gitt skriftlig eksamen

Forberedelsestid: 1 dag

Eksamen: 5 timer sentralt gitt eksamen med sentral sensur

Eksamensoppgavens hovedtema presenteres i et forberedelseshefte. Elevene mottar forberedelsesheftet enten på papir eller i pdf-format. Forberedelsesheftet inneholder tekster på både finsk og kvensk. Elevene skal bruke forberedelsesdagen til å sette seg inn i materialet i forberedelsesheftet.

Til eksamen er hele læreplanen aktuell. Det innebærer at elevene til eksamen også kan prøves i flere og relevante deler av læreplanen enn det som kan leses direkte ut av forberedelsesdelen. Det er derfor viktig at elevene får veiledning i å se de mulighetene som forberedelsesdelen rommer, slik at de kan møte eksamensoppgaver som kopler innholdet i forberedelsesdelen til hele læreplanen.

Eksamensoppgaven består av del A og del B. Begge delene er obligatoriske.

Hele oppgavesettet for 10. trinn og eksamensoppgavene for Vg3 foreligger både på finsk og på kvensk.

Nærmere om eksamen etter 10. trinn:

Del A består av flere typer oppgaver som tester tekstforståelse. Eleven svarer ved å svare på spørsmål, krysse av riktig alternativ og ved å uttrykke seg om teksten.

I del B skal eleven velge én av flere mulige oppgaver og skrive en lengre, sammenhengende tekst. Eleven vil ofte kunne velge sjanger selv og bør eventuelt tilpasse teksten sin til en gitt mottaker.

Nærmere om eksamen etter Vg3:

Del A er en kortsvarsoppgave. Oppgaven tester tekstforståelse og kompetanse innen hovedområdet kultur, samfunn og litteratur. Eleven svarer på en av oppgavene i del A. I del B skal eleven velge én av flere mulige oppgaver og skrive en lengre, sammenhengende tekst. Eleven vil ofte kunne velge sjanger og bør eventuelt tilpasse teksten sin til en gitt mottaker.

Elevene velger om de skriver på finsk eller kvensk.

2. Hjelpemidler

Til eksamen i finsk som andrespråk er alle hjelpemidler tillatt på eksamensdagen, med unntak av Internett og andre verktøy som tillater kommunikasjon. For finsk som andrespråk er heller ikke oversettelsesprogrammer tillatt.

3. Bruk av kilder

Dersom det er aktuelt for eleven å bruke kilder i sin besvarelse – enten fordi oppgaven krever det, eller fordi eleven velger å bruke kilder, må disse oppgis på en etterrettelig måte. Det finnes ulike måter å oppgi kilder på. Det vesentlige er at alle kilder som blir brukt til eksamen, skal oppgis på en slik måte at leseren kan finne fram til dem.

Eleven skal oppgi forfatter og fullstendig tittel på så vel lærebøker som annen litteratur. Dersom eleven bruker utskrift eller sitat fra nettsider, skal han/hun oppgi nøyaktig nettadresse og nedlastingsdato.

4. Vurdering av eksamensbesvarelser

Læreplanen og forskrift til opplæringsloven er grunndokumenter for vurderingsarbeidet. Forskrift til opplæringsloven § 3-25 slår fast følgende:

Eksamen skal organiserast slik at eleven/deltakaren eller privatisten kan få vist kompetansen sin i faget. Eksamenskarakteren skal fastsetjast på individuelt grunnlag og gi uttrykk for kompetansen til eleven/deltakaren eller privatisten slik den kjem fram på eksamen.

Kompetanse er i denne sammenhengen definert som evnen til å møte en kompleks utfordring eller utføre en kompleks aktivitet eller oppgave.¹ Eksamensoppgavene blir utformet slik at de prøver denne kompetansen. Grunnlaget for å vurdere kompetansen elevene viser i eksamensbesvarelsen, er kompetansemålene i læreplanen for fag.²

De grunnleggende ferdighetene er integrert i kompetansemålene i alle læreplanene for fag. Grunnleggende ferdigheter vil derfor kunne prøves indirekte til sentralt gitt eksamen. Grunnleggende ferdigheter utgjør ikke et selvstendig vurderingsgrunnlag.

¹ St.meld. nr. 30 (2003–2004) *Kultur for læring*.

² Forskrift til opplæringsloven §§ 3-3 og 4-3.

5. Karakterer

Forskriften har generelle karakterbeskrivelser for grunnopplæringen (§ 3-4) og for grunnskoleopplæring for voksne (§4-4):

Karakterar i fag

Det skal nyttast talkarakterar på ein skala frå 1 til 6. Berre heile talkarakterar skal nyttast. Dei enkelte karaktergradane har dette innhaldet:

- a) *Karakteren 6 uttrykkjer at eleven har framifrå kompetanse i faget.*
- b) *Karakteren 5 uttrykkjer at eleven har mykje god kompetanse i faget.*
- c) *Karakteren 4 uttrykkjer at eleven har god kompetanse i faget.*
- d) *Karakteren 3 uttrykkjer at eleven har nokså god kompetanse i faget.*
- e) *Karakteren 2 uttrykkjer at eleven har låg kompetanse i faget.*
- f) *Karakteren 1 uttrykkjer at eleven har svært låg kompetanse i faget.*

Kjennetegnene på måloppnåelse beskriver nærmere hva for eksempel "god kompetanse i faget" vil si for FIN0012 og FIN1008 til skriftlig eksamen.

6. Kjennetegn på måloppnåelse

Se vurderingsmatrisen på neste side.

Vurderingsveiledning finsk som andrespråk 10. trinn 2012

Karakter	2	3-4	5-6
Språklæring	<p>Eleven kan</p> <ul style="list-style-type: none"> - bruke og beskrive språket til en viss grad - bruke hjelpemidler på en enkel måte 	<p>Eleven kan</p> <ul style="list-style-type: none"> - bruke og beskrive språket på en hensiktsmessig måte - bruke relevante hjelpemidler, inkl. kilder 	<p>Eleven kan</p> <ul style="list-style-type: none"> - bruke og beskrive språket med innsikt - bruke hjelpemidler inkl. kilder kritisk og selvstendig
Kommunikasjon	<p>Eleven kan</p> <ul style="list-style-type: none"> - forstå hovedinnholdet i enkle tekster - bruke ordforråd og språkets struktur slik at leseren til en viss grad forstår teksten - til en viss grad fortelle, beskrive eller formidle informasjon innenfor et gitt tema - gi et enkelt svar på oppgaven 	<p>Eleven kan</p> <ul style="list-style-type: none"> - forstå hovedinnholdet og noe relevante detaljer i tekster - bruke ordforråd og språkets struktur slik at leseren forstår teksten - fortelle, beskrive eller formidle relevant informasjon innenfor et gitt tema - skrive en tekst som besvarer oppgaven 	<p>Eleven kan</p> <ul style="list-style-type: none"> - forstå ulike typer tekster av ulike sjangre - bruke ordforråd og språkets struktur variert og slik at leseren lett forstår teksten - med innsikt fortelle, beskrive eller formidle informasjon innenfor et gitt tema - skrive en tekst som besvarer oppgaven relevant og grundig måte
Kultur, samfunn og litteratur	<p>Eleven kan</p> <ul style="list-style-type: none"> - til en viss grad vise relevante kunnskaper om historie, kunst og kultur, og geografi i sin besvarelse - vise enkle sammenhenger mellom kvener og andre norske minoriteter og urfolk 	<p>Eleven kan</p> <ul style="list-style-type: none"> - bruke relevante kunnskaper om historie, kunst og kultur, og geografi i sin besvarelse - sammenligne enkelte aspekter ved kvener og andre norske minoriteter og urfolk 	<p>Eleven kan</p> <ul style="list-style-type: none"> - reflektere over og bruke relevante kunnskaper om historie, kunst og kultur, og geografi i sin besvarelse - sammenligne relevante aspekter ved kvener med andre norske minoriteter og urfolk
<p>Karakteren 1 uttrykker at eleven har svært lav kompetanse i faget (forskriften til opplæringslova § 3-4).</p>			

Finsk som andrespråk Vg3 studieforbereidende utdanningsprogram og påbygging til generell studiekompetanse 2012

Karakter	2	3-4	5-6
Språklæring	<p>Eleven kan</p> <ul style="list-style-type: none"> - vise noe innsikt i egen språklæring - bruke hjelpemidler og oppgi kilder - vise noe innsikt i språkets strukturer - gjenkjenne noen likheter og ulikheter mellom kvensk og finsk 	<p>Eleven kan</p> <ul style="list-style-type: none"> - beskrive sin egen språklæring - bruke hjelpemidler og kilder på en hensiktsmessig måte - beskrive språkets grunnleggende strukturer - beskrive vesentlige likheter og ulikheter mellom kvensk og finsk 	<p>Eleven kan</p> <ul style="list-style-type: none"> - beskrive, vurdere og reflektere over egen språklæring på en selvstendig og nyansert måte - bruke hjelpemidler og kilder selvstendig og kritisk - beskrive språket og dets struktur på en relevant måte - reflektere over vesentlige likheter og ulikheter mellom kvensk og finsk
Kommunikasjon	<p>Eleven kan</p> <ul style="list-style-type: none"> - vise noe forståelse av hovedinnholdet i ulike typer tekster og/eller finne noen relevante detaljer - skrive sammenhengende tekster med forståelig ordforråd og noen elementære språklige strukturer - vise noen grad av språklig tilpasning til formål/sjanger/kommunikasjonssituasjon 	<p>Eleven kan</p> <ul style="list-style-type: none"> - vise god forståelse av hovedinnholdet og/eller detaljer i ulike typer tekster - svare relevant på oppgaven - skrive sammenhengende tekster med variert ordforråd og elementære språklige strukturer - vise språklig tilpasning til formål, sjanger og kommunikasjonssituasjon 	<p>Eleven kan</p> <ul style="list-style-type: none"> - vise meget god forståelse av innhold, meninger og budskap i ulike typer tekster - svare utfyllende og relevant på oppgaven - skrive tekster med god variasjon i ordforråd, språkstruktur og tekstbinding - vise god språklig tilpasning til formål, sjanger og kommunikasjonssituasjon
Kultur, samfunn og litteratur	<p>Eleven kan</p> <ul style="list-style-type: none"> - vise noe kjennskap knyttet til identitet, språk, historie, samfunn og religion i språkområdet - vise noe kjennskap til finsk og kvensk kultur 	<p>Eleven kan</p> <ul style="list-style-type: none"> - beskrive forhold knyttet til identitet, språk, historie, samfunn og religion i språkområdet - beskrive finsk og kvensk kultur 	<p>Eleven kan</p> <ul style="list-style-type: none"> - drøfte spørsmål knyttet til identitet, språk, historie, samfunn og religion i språkområdet på en selvstendig måte - vise gode kunnskaper om finsk og kvensk kultur
Karakteren 1 uttrykker at eleven har svært lav kompetanse i faget (forskriften til opplæringslova § 3-4).			

Schweigaards gate 15
Postboks 9359 Grønland
0135 OSLO
Telefon 23 30 12 00
www.utdanningsdirektoratet.no